

**PRZYGOTOWANIE PROJEKTÓW PLANÓW ZADAŃ OCHRONNYCH DLA
OBSZARÓW NATURA 2000:
SOO „DOLINA BIEBRZY” I OSO „OSTOJA BIEBRZAŃSKA”**

**ZAGROŻENIA I ZADANIA OCHRONNE
DLA GATUNKÓW PTAKÓW
– PRZEDMOTÓW I POTENCJALNYCH PRZEDMIOTÓW
OCHRONY**

Grzegorz Grzywaczewski i zespół „ptaki”

A030 bocian czarny *Ciconia nigra*

Liczebność:

2010-2012 r.: 12-17 par lęgowych

Parametr 1 "populacja": U1

Parametr 2 „siedlisko”: U1

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: FV

Łączna ocena stanu ochrony: U1

A030 bocian czarny *Ciconia nigra*

Siedliska: rozległe, stare lasy liściaste i mieszane w pobliżu rzek, oczek wodnych, podmokłych łąk, bagien i rozlewisk.

Ważną rolę odgrywa obecność odpowiednich drzew gniazdowych, tj. szczególnie starych, ponad stuletnich dębów i sosen.

A030 bocian czarny *Ciconia nigra*

Zagrożenia	Metody działań ochronnych	Cele zabiegów ochronnych
- wysoki wpływ antropopresji (wędkarstwo, turystyka, itp.)	-ochrona strefowa ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunku, kontrola szlaków turystycznych w okresie legowym (marzec-lipiec)	- ograniczenie ludzkiej penetracji siedlisk lęgowych w okresie lęgowym
- wycinanie pojedynczych drzew i płątów drzewostanów odpowiednich do gniazdowania	- pozostawianie płątów starodrzewu oraz pojedynczych drzew dogodnych do założenia gniazda; budowa platform lęgowych (dotychczasowe gniazdo spadło i ptaki nie są w stanie go odbudować)	- utrzymanie odpowiedniego siedliska lęgowego

A030 bocian czarny *Ciconia nigra* c.d.

Zagrożenia	Metody działań ochronnych	Cele zabiegów ochronnych
- odmulanie i pogłębianie cieków, osuszanie terenów podmokłych	- opracowanie planu gospodarowania wodą, przeciwdziałanie powstawaniu nielegalnego drenażu,	- utrzymanie zasobności żerowisk przez zachowanie terenów podmokłych (zarówno otwartych jak i leśnych), utrzymanie naturalnego charakteru koryt rzek i potoków,
- drapieżnictwo	- ze względu na naturalny charakter tego zjawiska monitoring, ewentualne przeciwdziałanie przy stwierdzeniu istotnego wpływu na populację i utrzymywaniu się spadku liczebności gatunku	- utrzymanie sukcesu lęgowego na poziomie zapewniającym ciągłość populacji

A072 trzmiełojad *Pernis apivorus*

Liczebność:

1991-1997: 28-35 par

Parametr 1 "populacja": FV/U1

Parametr 2 „siedlisko”: W trakcie opracowania

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: FV

Łączna ocena stanu ochrony: W trakcie opracowania

072 trzmielojad *Pernis apivorus*

Siedlisko: kompleksy leśne,
przylegających do terenów
otwartych. Lasy liściaste i
mieszane oraz bory mieszane.
Wiek zasiedlanych
drzewostanów od 50 do 150 lat

A072 trzmielojad *Pernis apivorus*

Zagrożenia	Metody działań ochronnych	Cele zabiegów ochronnych
- niepokojenie wysiadujących ptaków	- nie wykonywanie prac leśnych w sezonie lęgowym (maj-sierpień) - ograniczenie ruchu turystycznego w sezonie lęgowym do wyznaczonych dróg i szlaków	- ograniczenie ludzkiej penetracji siedlisk lęgowych w okresie lęgowym
- utrata siedlisk lęgowych	- utrzymywanie składu gatunkowego drzewostanu zgodnego z siedliskiem, nie wprowadzanie monokultur iglastych w siedliskach leśnych	- utrzymanie siedlisk lęgowych we właściwym stanie

A075 bielik *Haliaeetus albicilla*

Liczebność:

2013 r.: 12 par

Parametr 1 "populacja": FV

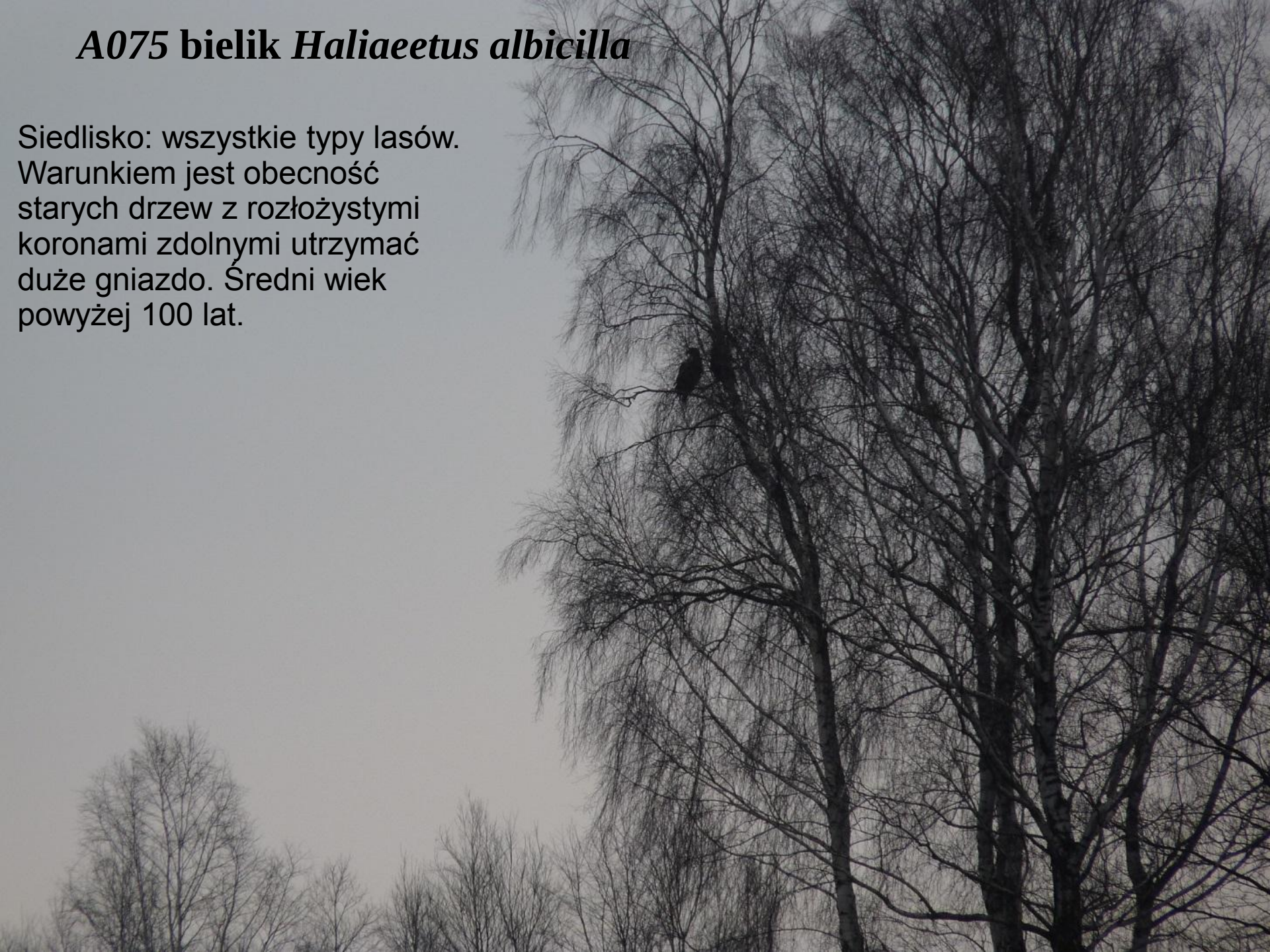
Parametr 2 „siedlisko”: FV

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: FV

Łączna ocena stanu ochrony: FV

A075 bielik *Haliaeetus albicilla*

Siedlisko: wszystkie typy lasów.
Warunkiem jest obecność
starych drzew z rozłożystymi
koronami zdolnymi utrzymać
duże gniazdo. Średni wiek
powyżej 100 lat.

A075 bielik *Haliaeetus albicilla*

Zagrożenia	Metody działań ochronnych	Cele zabiegów ochronnych
- wysoki wpływ antropopresji (wędkarstwo, turystyka, itp.) powodujący niepokojenie i płoszenie ptaków	- ochrona strefowa ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunku chronionego; kontrola szlaków turystycznych, zarówno lądowych jak i wodnych, w okresie lęgowym (marzec – lipiec);	- miejsca rozrodu gatunku wyłączone z penetracji
- wycinanie pojedynczych drzew i płatów drzewostanów odpowiednich do gniazdowania	- ochrona strefowa ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunku chronionego; pozostawianie płatów starodrzewu; budowa platform gniazdowych na istniejących stanowiskach lęgowych (gdy gniazdo spadło i ptaki nie są w stanie samodzielnie go odbudować)	- utrzymanie odpowiedniego siedliska do gniazdowania

A089 orlik krzykliwy *Aquila pomarina*

Liczebność:

w trakcie opracowania

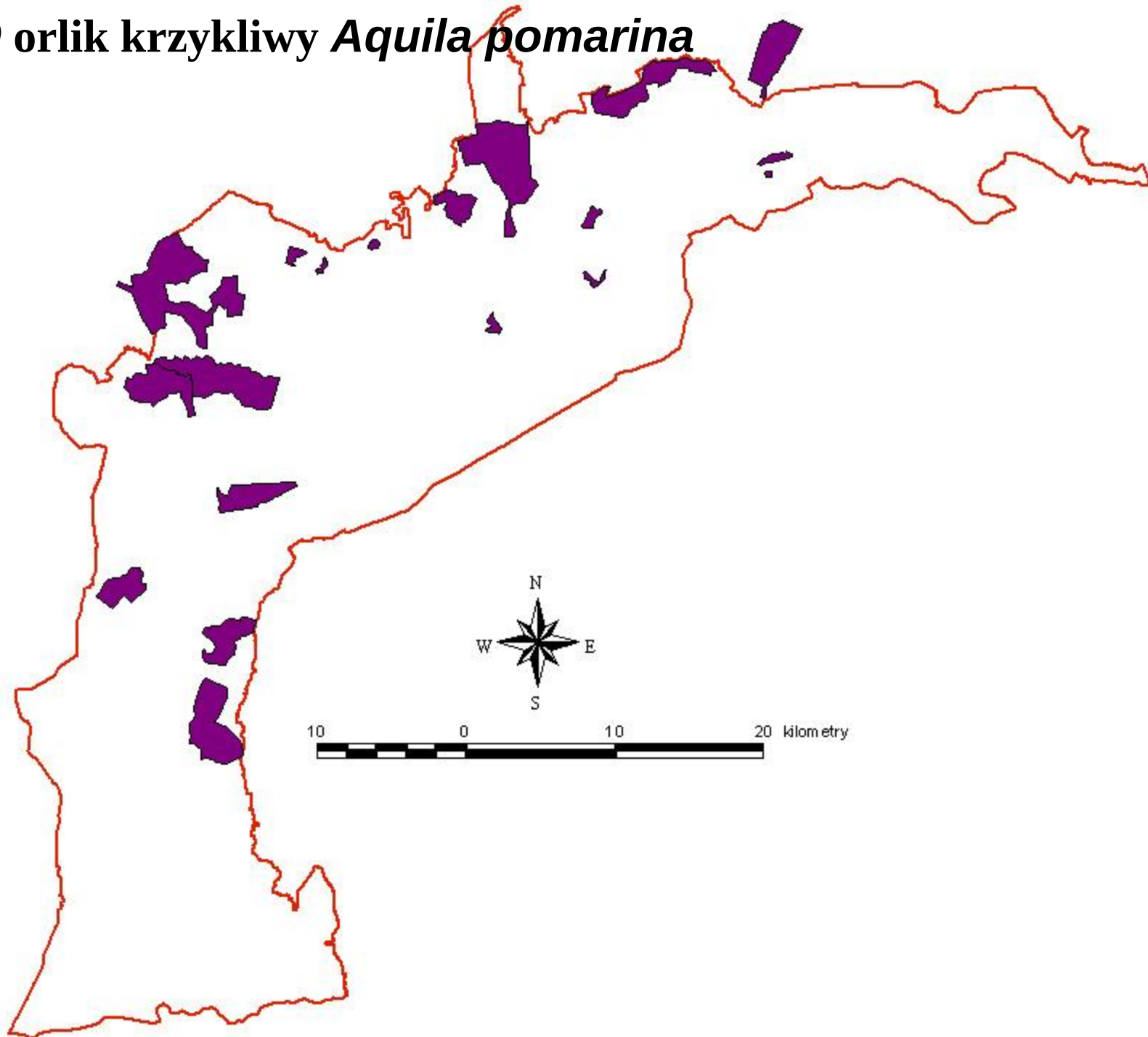
Parametr 1 "populacja": w trakcie opracowania

Parametr 2 „siedlisko”: w trakcie opracowania

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: w trakcie opracowania

Łączna ocena stanu ochrony: w trakcie opracowania

A089 orlik krzykliwy *Aquila pomarina*

A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga*

Liczebność:

w trakcie opracowania

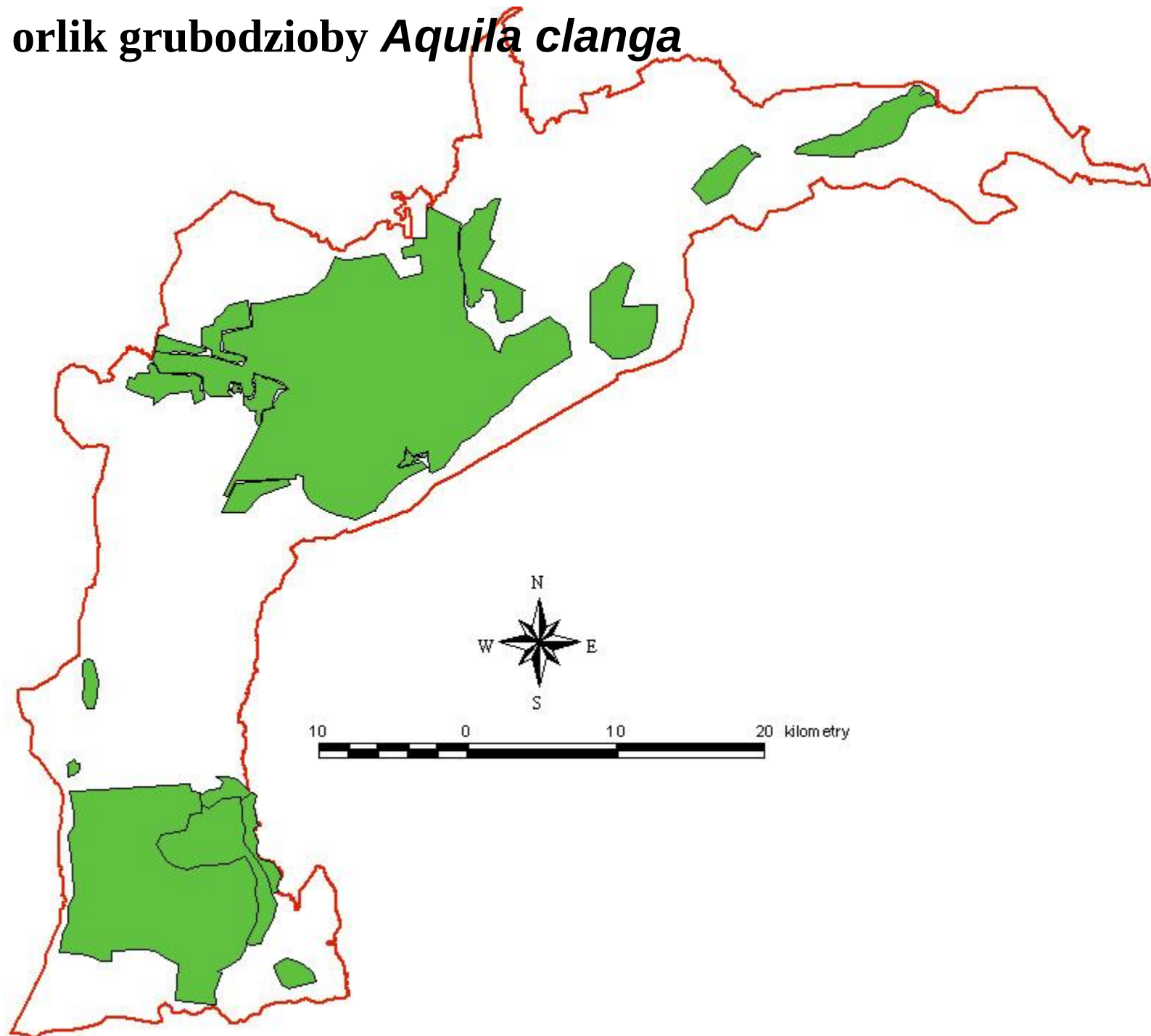
Parametr 1 "populacja": w trakcie opracowania

Parametr 2 „siedlisko”: w trakcie opracowania

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: w trakcie opracowania

Łączna ocena stanu ochrony: w trakcie opracowania

A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga*

A127 żuraw Grus grus

Liczebność:

2012 r. – 369 par lęgowych

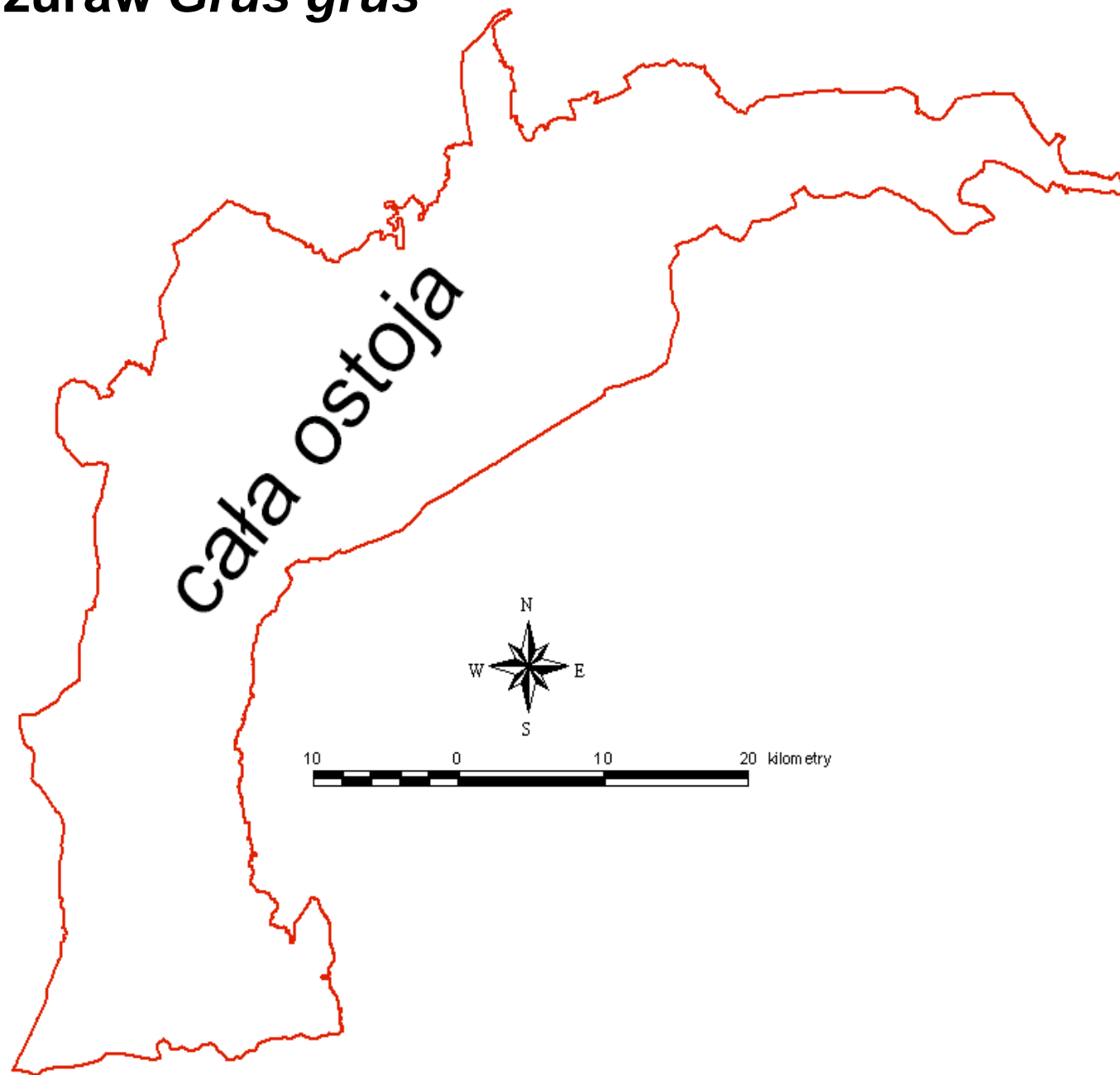
Parametr 1 "populacja": FV

Parametr 2 „siedlisko”: FV

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: FV

Łączna ocena stanu ochrony: FV

A127 żuraw *Grus grus*

A127 żuraw *Grus grus*

Siedlisko: olsy, łągi, torfowiska
śródlęsne mokradła oraz
zabagnione doliny
rzeczne i brzegi zbiorników
wodnych, śródpolne oczka
wodne.

A127 żuraw *Grus grus*

Zagrożenia	Metody działań ochronnych	Cele zabiegów ochronnych
- drenaż rzek, kanałów, osuszanie terenów podmokłych,	- opracowanie planu gospodarowania wodą, przeciwdziałanie powstawaniu nielegalnego drenażu,	- utrzymanie podmokłych łąk i torfowisk, zapobieganie przesuszeniu siedlisk,
- intensywne rolnictwo	- zastosowanie ekstensywnego użytkowania łąk, koszenie raz w roku po 15.07., - zastosowanie programów rolnośrodowiskowych (rolnośrodowiskowo- klimatycznych) w granicach Ostoi,	- umożliwienie wyprowadzenia lęgów bez strat spowodowanych przez sprzęt używany do koszenia, utrzymanie mozaikowej struktury krajobrazu, zmniejszenie nawożenia i mechanizacji rolnictwa
- gospodarka leśna	- ograniczyć gospodarkę leśną do okresu polęgowego	- zmniejszenie penetracji siedliska przez pracowników ZUL oraz niszczenie potencjalnych lęgówisk

A215 puchacz *Bubo bubo*

Liczebność:

2008-2012 r.: 20-25 par lęgowych

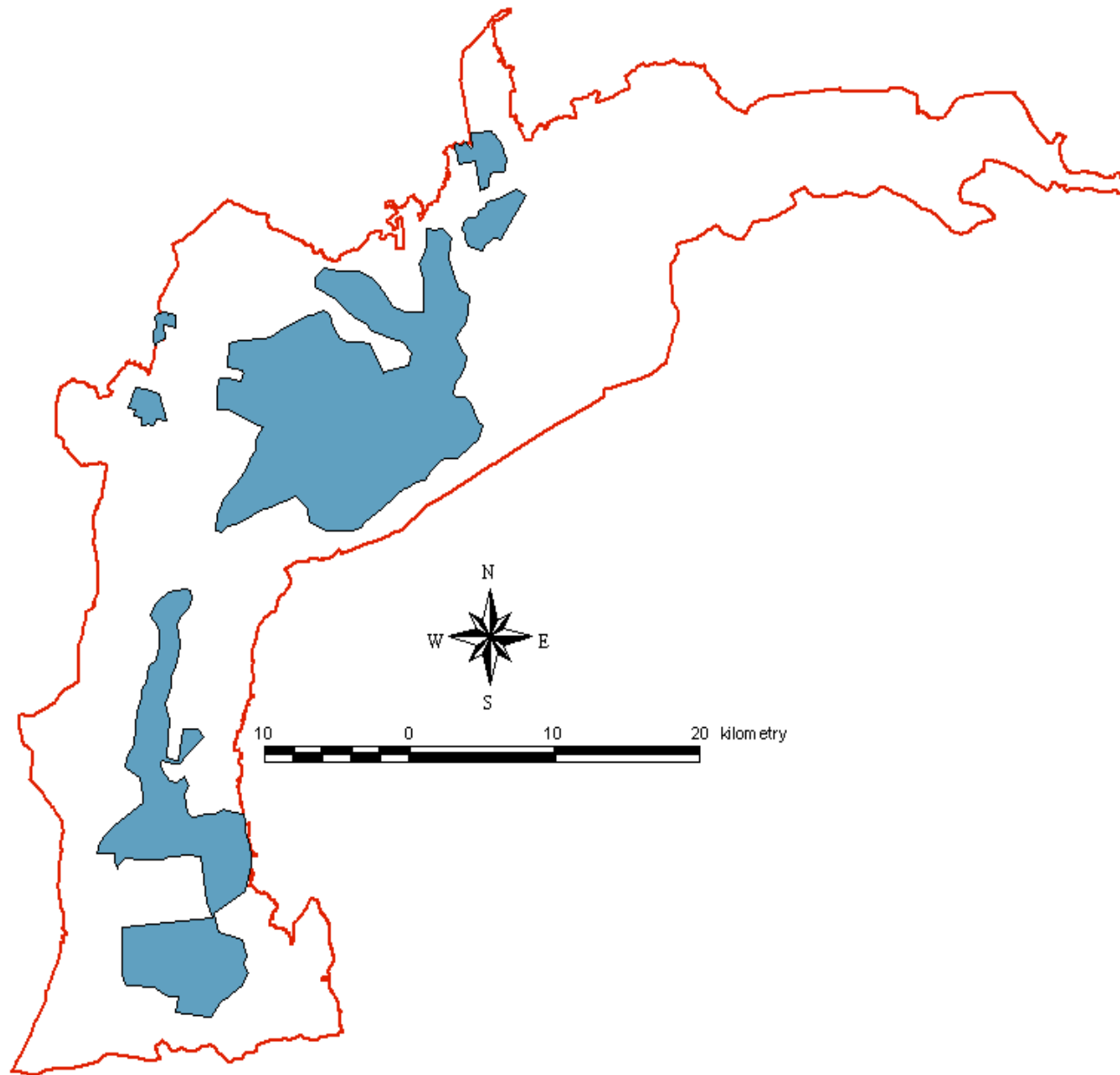
Parametr 1 "populacja": XX

Parametr 2 „siedlisko”: FV

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: FV

Łączna ocena stanu ochrony: FV

A215 puchacz *Bubo bubo*

A215 puchacz *Bubo bubo*

Siedlisko: olsy i łęgi powyżej 70 lat z licznymi kępami oraz wysepkami, prześwietlone bory; rozległe, częściowo zalesione torfowiska, stare drzewostany borowe.

A215 puchacz *Bubo bubo*

Zagrożenia	Metody działań ochronnych	Cele zabiegów ochronnych
- wysoki wpływ antropopresji powodujący niepokojenie i płoszenie ptaków	- ochrona strefowa ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunku chronionego; kontrola szlaków turystycznych, zarówno lądowych jak i wodnych, w okresie lęgowym (marzec – lipiec); użytkowanie ekosystemów nieleśnych (koszenie, itp.) w sąsiedztwie stanowisk lęgowych puchacza w porze od 2 godzin po wschodzie słońca do 2 godzin przed zachodem słońca;	- miejsca rozrodu gatunku wyłączone z penetracji, zmniejszona penetracja terenów żerowiskowych
- prace leśne na stanowiskach gatunku	- ochrona strefowa ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunku chronionego;	- utrzymanie odpowiedniego siedliska do gniazdowania

A215 puchacz *Bubo bubo* c.d.

Zagrożenia	Metody działań ochronnych	Cele zabiegów ochronnych
- pogłębianie cieków, osuszanie terenów podmokłych	- opracowanie planu gospodarowania wodą, przeciwdziałanie powstawaniu nielegalnego drenażu,	- utrzymanie terenów podmokłych (zarówno otwartych jak i leśnych), zapobieganie odwadnianiu siedlisk,

A224 lelek *Caprimulgus europaeus*

Liczebność:

- **139-115 par –2012 r.**

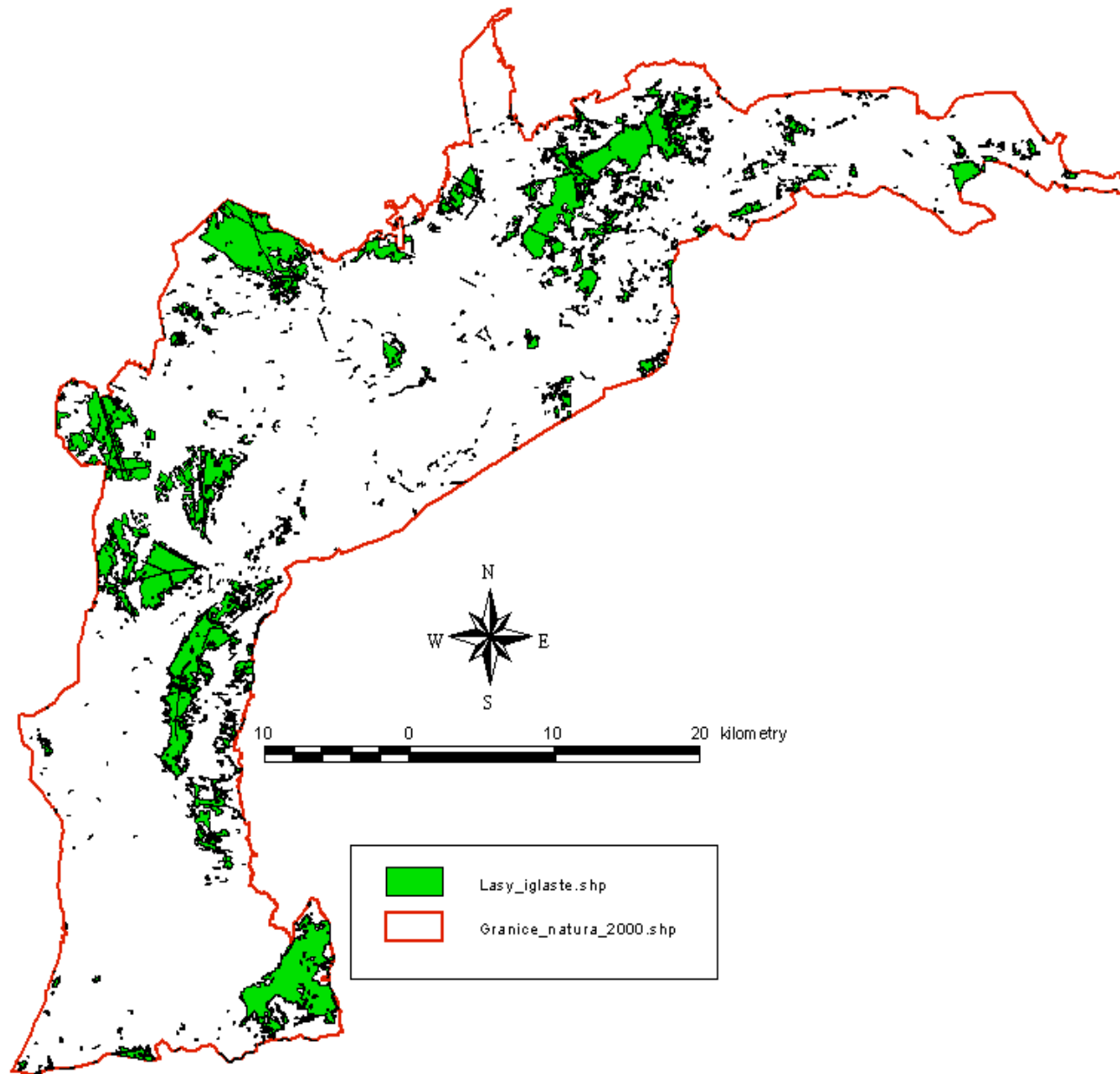
Parametr 1 "populacja": U1

Parametr 2 „siedlisko”: U2

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: U2

Łączna ocena stanu ochrony: U2

A224 lelek *Caprimulgus europaeus*

A224 lelek *Caprimulgus europaeus*

Siedlisko: śródleśne zręby
zupełne, młodniki, murawy,
wrzosowiska, wydmy, polany,
szkółki leśne. Bory suche i
świeże na lekkich,
piaszczystych glebach,
starsze drzewostany w
sąsiedztwie szerokich linii
oddziałowych.

A224 lelek *Caprimulgus europaeus*

Zagrożenia	Metody działań ochronnych	Cele zabiegów ochronnych
- zalesianie	- kontrolowana gospodarka leśna w typowych siedliskach (pozostawianie niezalesionych wydm, polan śródleśnych i zrębów a także terenów graniczących z lasami)	- utrzymanie odpowiedniego siedliska lęgowego

A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*

Liczebność:

- **2013 r. – w trakcie opracowania**

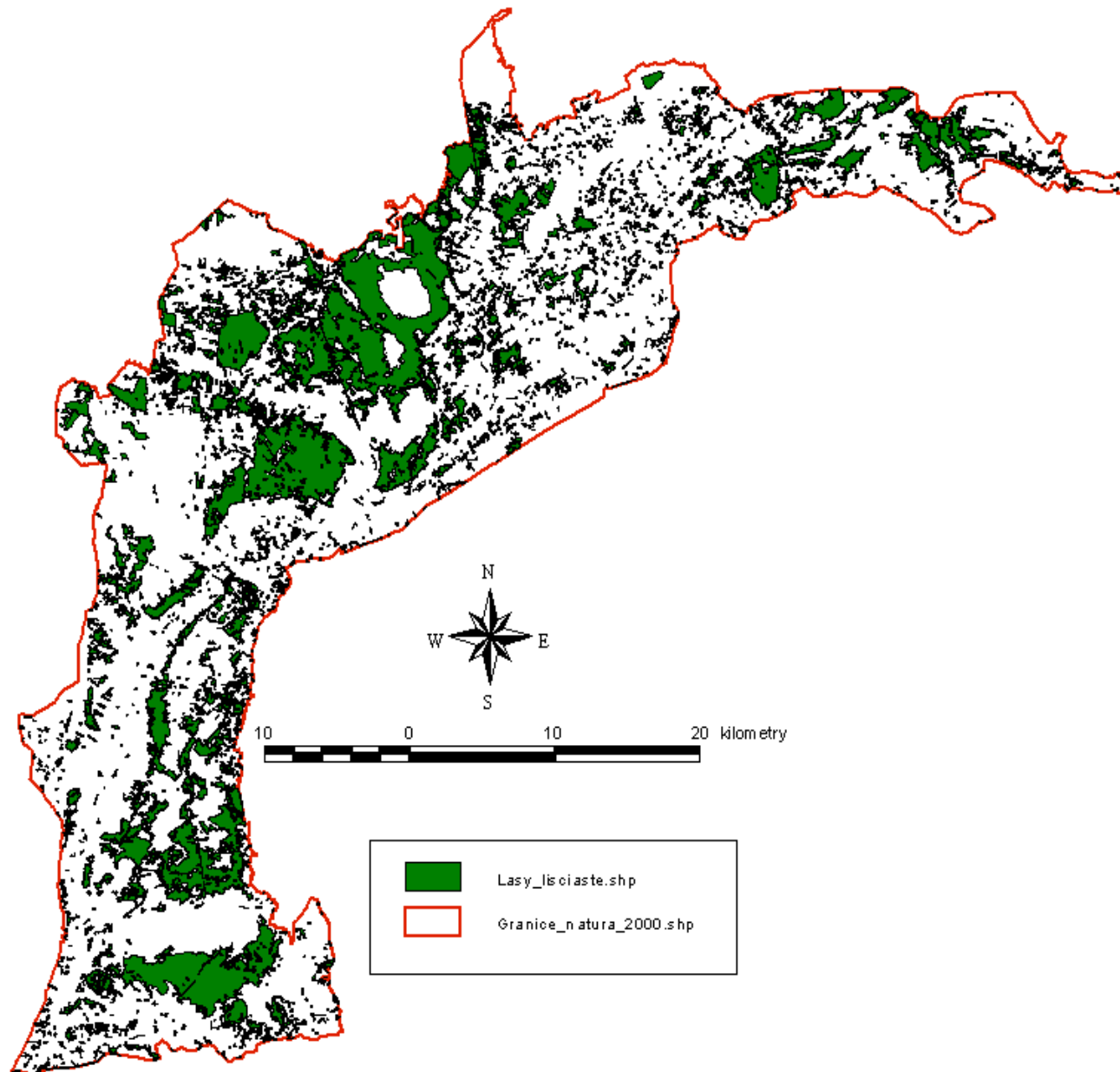
Parametr 1 "populacja": **w trakcie opracowania**

Parametr 2 „siedlisko”: **w trakcie opracowania**

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: **w trakcie opracowania**

Łączna ocena stanu ochrony: **w trakcie opracowania**

A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*

A234 dzięciol zielonosiwy *Picus canus*

Siedlisko: obecność zróżnicowanych drzewostanów liściastych w wyższych klasach wieku, z zwiększonej ilości martwych i zamierających drzew oraz sąsiedztwem terenów otwartych

A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*

Zagrożenia	Metody działań ochronnych	Cele zabiegów ochronnych
- drenaż rzek, kanałów, osuszanie terenów podmokłych,	- opracowanie planu gospodarowania wodą, przeciwdziałanie powstawaniu nielegalnego drenażu,	- utrzymanie podmokłych łąk i torfowisk, zapobieganie przesuszeniu siedlisk,
-usuwanie drzew krótko żyjących, -brak starych drzew w dolinach rzecznych i krajobrazie rolniczym	- kontrolowana gospodarka leśna, w typowych siedliskach pozostawiać drzewa krótko żyjące oraz pozostawiać grupy starodrzewu (głównie w dolinach rzek i kraj. rolniczym)	- utrzymanie odpowiedniej bazy żerowej i dostatecznej ilości miejsc lęgowych

A236 dzięcioł czarny *Dryocopus martius*

Liczebność:

- **2012 r. – 211 par**

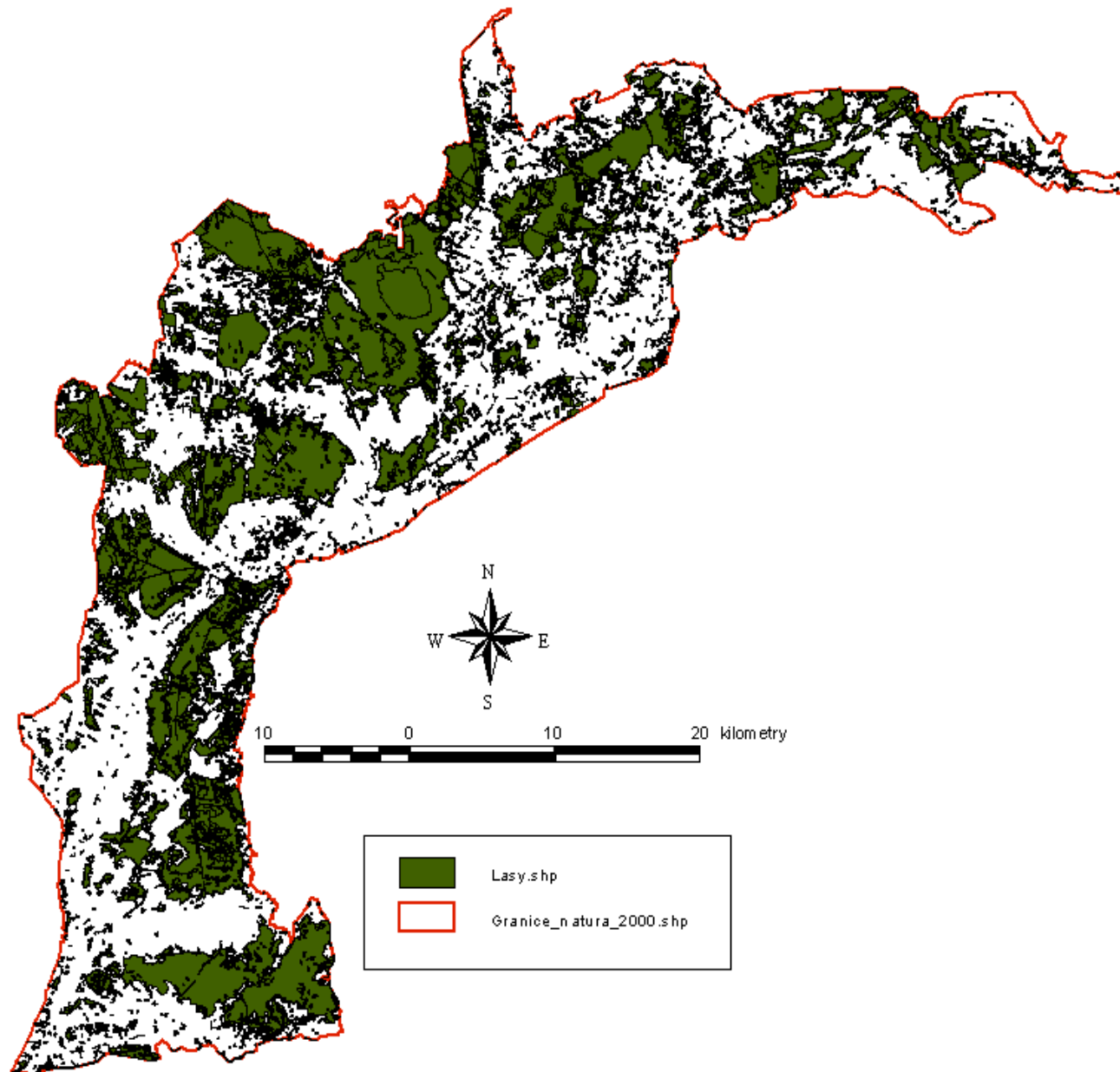
Parametr 1 "populacja": **FV**

Parametr 2 „siedlisko”: **U1**

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: **U1**

Łączna ocena stanu ochrony: **U1**

A236 dzięciol czarny *Dryocopus martius*

A236 dzięciol czarny *Dryocopus martius*

Siedlisko: wszystkie typy
dojrzałych lasów,
preferując lasy ponad 100-
letnie. Bory sosnowe

A236 dzięciol czarny *Dryocopus martius*

Zagrożenia	Metody działań ochronnych	Cele zabiegów ochronnych
- brak drzewostanów martwych i obumierających,	- podczas prowadzenia prac leśnych pozostawiać drzewostany martwe i obumierające oraz drzewa dziuplaste	- utrzymanie odpowiedniej bazy żerowej i dostatecznej ilości miejsc lęgowych
- brak drzew dziuplastych	- podczas prowadzenia prac leśnych pozostawiać drzewa dziuplaste	- utrzymanie odpowiedniej bazy żerowej i dostatecznej ilości miejsc lęgowych

A238 dzięcioł średni *Dendrocopos medius*

Liczebność:

- **2013 r. – w trakcie opracowania**

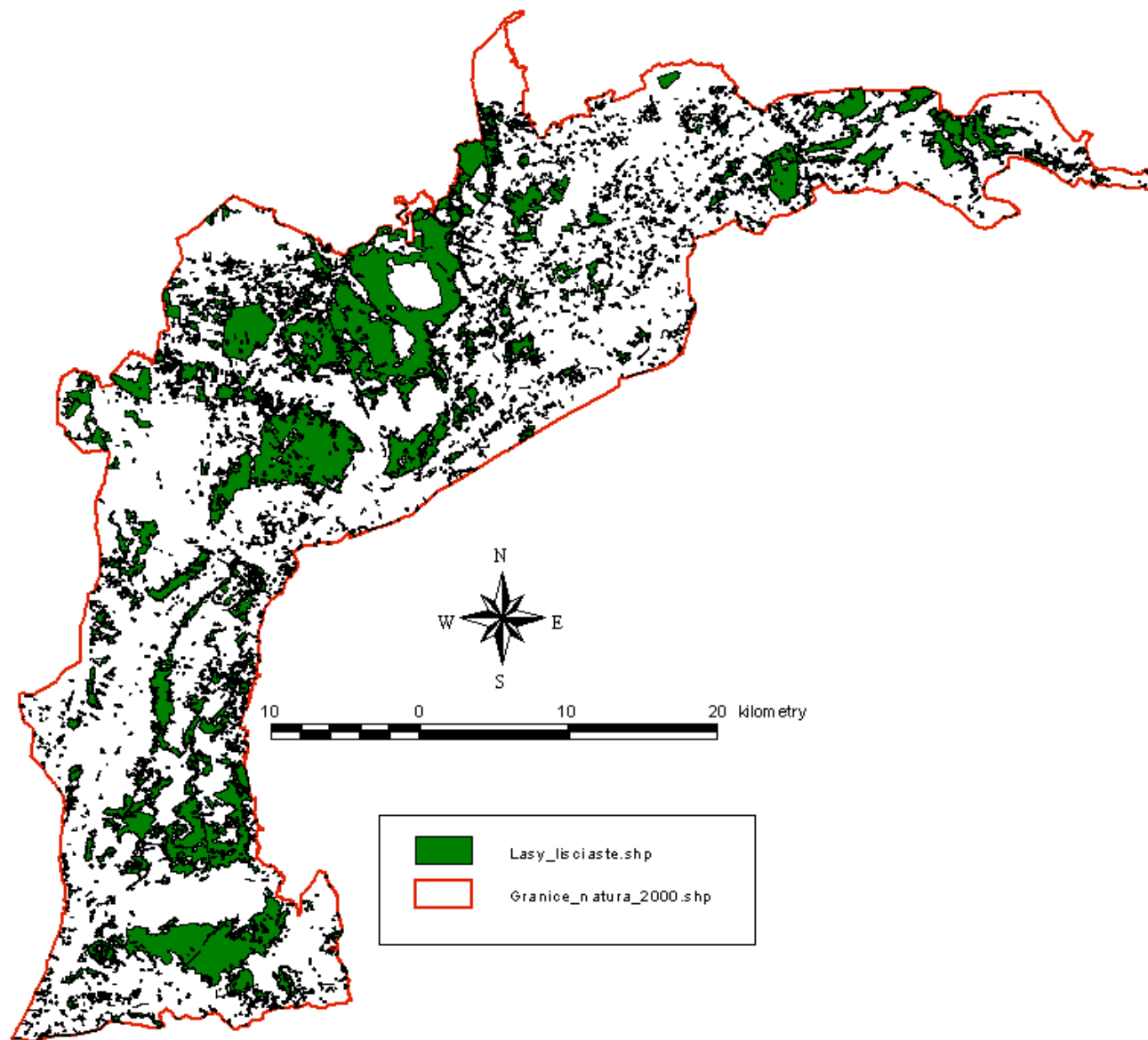
Parametr 1 "populacja": **w trakcie opracowania**

Parametr 2 „siedlisko”: **w trakcie opracowania**

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: **w trakcie opracowania**

Łączna ocena stanu ochrony: **w trakcie opracowania**

A238 dzięcioł średni *Dendrocopos medius*

A238 dzięcioł średni *Dendrocopos medius*

Zagrożenia	Metody działań ochronnych	Cele zabiegów ochronnych
- brak stojących martwych drzew,	- pozostawianie martwych stojących drzew o średnicy powyżej 48 cm w ilości większej niż 10 szt./ha,	- utrzymanie odpowiedniej bazy żerowej i dostatecznej ilości miejsc lęgowych
- brak dębów w lasach liściastych,	- pozostawianie starodrzewu dębowego i nasadzenia nowych dębów	- utrzymanie odpowiedniej bazy żerowej i dostatecznej ilości miejsc lęgowych
- brak płatów starodrzewu,	- pozostawianie płatów starodrzewu	- utrzymanie odpowiedniej bazy żerowej i dostatecznej ilości miejsc lęgowych

A239 dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*

Liczebność:

- **2013 r. – w trakcie opracowania**

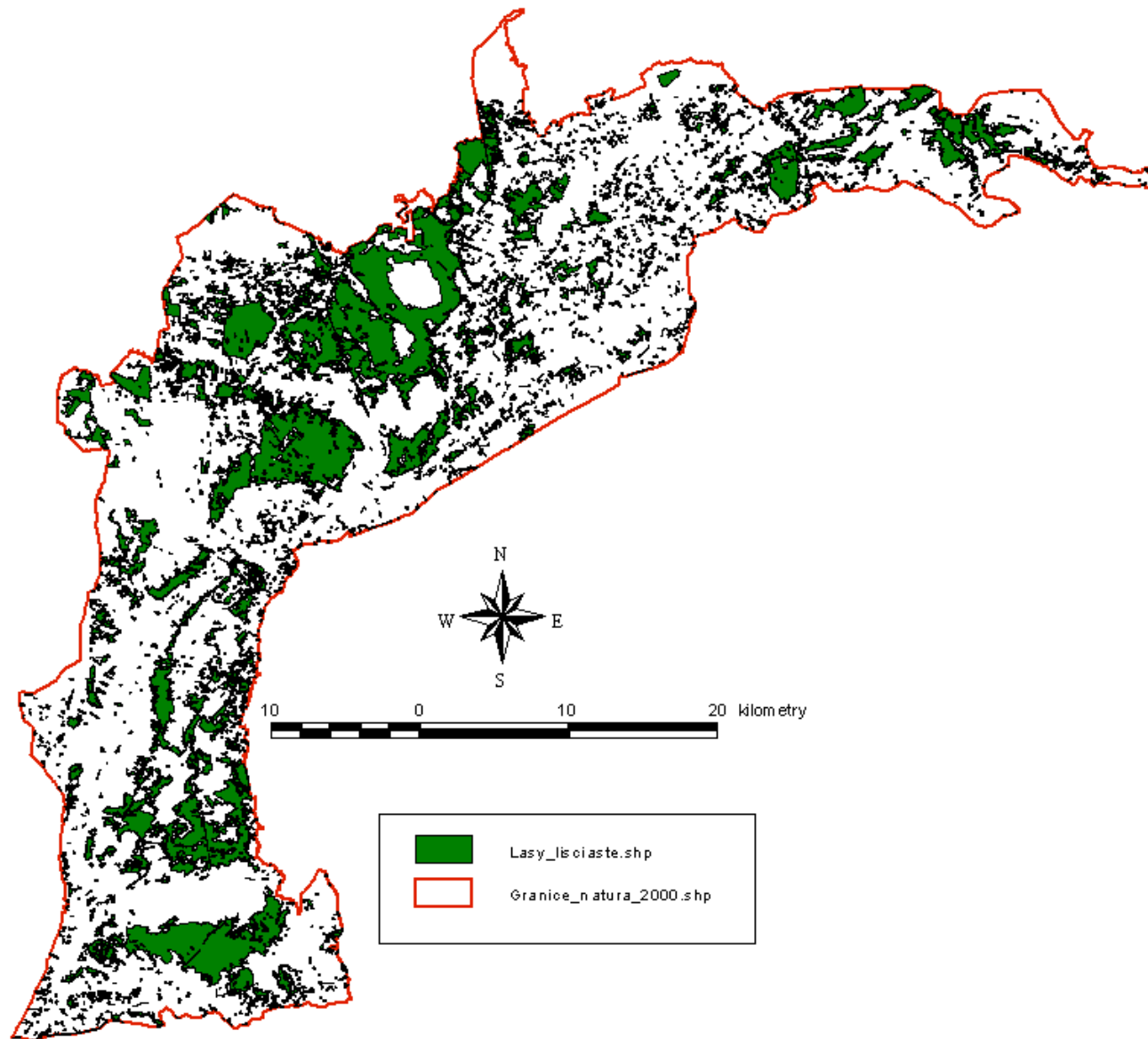
Parametr 1 "populacja": **w trakcie opracowania**

Parametr 2 „siedlisko”: **w trakcie opracowania**

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: **w trakcie opracowania**

Łączna ocena stanu ochrony: **w trakcie opracowania**

A239 dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*

A239 dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*

Zagrożenia	Metody działań ochronnych	Cele zabiegów ochronnych
- drenaż rzek, kanałów, osuszanie terenów podmokłych,	- opracowanie planu gospodarowania wodą, przeciwdziałanie powstawaniu nielegalnego drenażu,	- utrzymanie podmokłych łąk i torfowisk, zapobieganie przesuszeniu siedlisk,
- brak płatów starodrzewu liściastego,	- podczas prowadzenia gospodarki leśnej pozostawiać płaty starodrzewu liściastego	- utrzymanie odpowiedniej bazy żerowej i dostatecznej ilości miejsc lęgowych
- usuwanie obumierających i martwych drzew,	- prowadzenie gospodarki leśnej tak by w siedliskach lęgowych ilość martwego drewna wynosiła co najmniej 50 m ³ /ha	- utrzymanie odpowiedniej bazy żerowej i dostatecznej ilości miejsc lęgowych

A320 muchołówka mała *Ficedula parva*

Liczebność:

- **2012 r. – 144 pary**

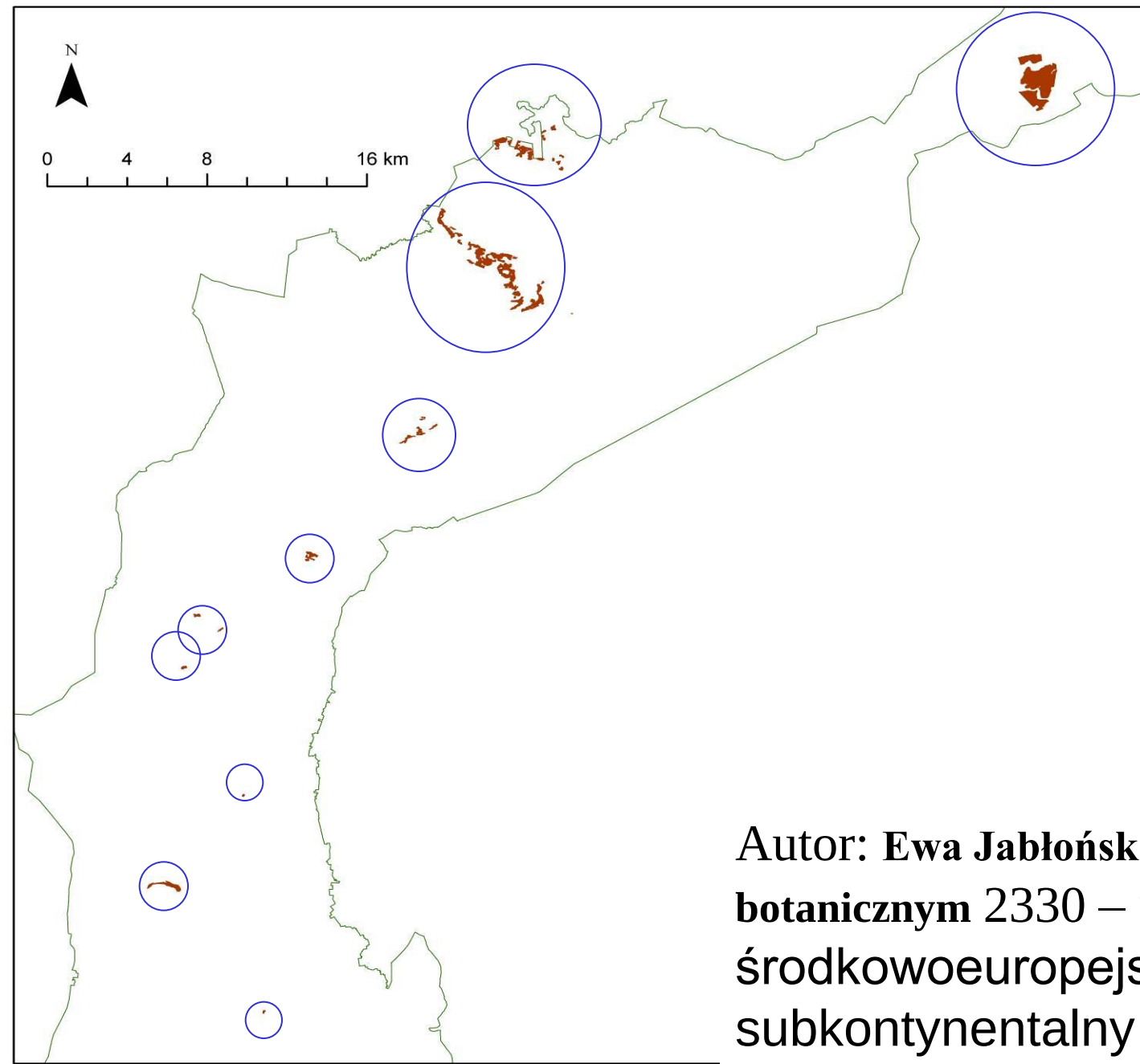
Parametr 1 "populacja": **U1**

Parametr 2 „siedlisko”: **U1**

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: **U1**

Łączna ocena stanu ochrony: **U1**

A320 mucholówka mała *Ficedula parva*

Autor: Ewa Jabłońska wraz z zespołem
botanicznym 2330 – 9170 – grąd
środkowoeuropejski i
subkontynentalny

A320 mucholówka mała *Ficedula parva*

Siedlisko: dojrzałe ponad 80 letnie, cieniste drzewostany liściaste i mieszane, głównie grądy.

A320 muchołówka mała *Ficedula parva*

Zagrożenia	Metody działań ochronnych	Cele zabiegów ochronnych
- brak drzewostanów martwych i obumierających lub pojedyncze przypadki,	- pozostawianie martwego i obumierającego drewna w ilości powyżej 10%,	- utrzymanie odpowiedniej bazy żerowej i dostatecznej ilości miejsc lęgowych